

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
кафедра психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи
кафедра фізики

СИЛАБУС
з дисципліни

**«Основи медичних знань і безпека
життєдіяльності»**

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	«Основи медичних знань і безпека життєдіяльності», викладається українською мовою
Викладачі	Михальська Ю.А., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи Чорна О.Г., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри фізики
Профайл викладачів	http://k-psmpokr.kpnu.edu.ua/ https://mvf.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/chorna-oksana-hryhorivna/
Е-mail:	mykhalska@kpnu.edu.ua chornaoksana@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=8136#section-1 (ЗМ 1) https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=7978 (ЗМ 2)
Консультації	Четвер, 16 ⁰⁰ -17 ⁰⁰ ауд. 47 (фізико-математичний факультет)

2. Анотація до курсу

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи медичних знань і безпека життєдіяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта (Фізика), 014 Середня освіта (Математика). Дисципліна відноситься до циклу дисциплін професійної підготовки студента.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є захворювання внутрішніх органів і загрозливі для життя стани та перша медична допомога при них, загальні закономірності виникнення небезпек, їх властивості, наслідки впливу їх на організм людини, основи захисту здоров'я та життя людини і середовища її проживання від небезпек, а також розробку і реалізацію відповідних засобів та заходів щодо створення і підтримки здорових та безпечних умов життя і діяльності людини.

Доцільність вивчення зазначеної дисципліни пов'язана з невинним підвищенням негативного впливу господарської діяльності на середовище, яке оточує людину, не лише природне, а й виробниче та побутове.

На вивчення дисципліни передбачається 90 год., з яких: 30 аудиторних год. (12 лекц. год., 18 практ. год.), 60 год. самостійної роботи.

3. Мета та завдання курсу

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування особистості вчителя, озброєного знаннями та вміннями з основ медичних знань, які необхідні для забезпечення збереження здоров'я і життя учнів та відповідального ставлення до питань особистої безпеки й безпеки тих, хто їх оточує.

Завдання навчальної дисципліни:

1) забезпечити отримання студентами необхідного мінімуму знань про причини, ознаки, перебіг хвороб і невідкладних станів та способи надання долікарської медичної допомоги;

2) навчити розпізнавати й оцінювати потенційні небезпеки, визначати шлях надійного захисту від них, а також оперативно реагувати на прояви небезпек у різноманітних сферах людської діяльності

3) сформуванню у студентів вміння використовувати теоретичні знання на практиці;

4) виховувати у студентів працьовитість, відповідальність до виконання завдань курсу, дисциплінованість, самостійність.

4. Основні підходи до вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни ґрунтується на партнерській співпраці викладача і студента, особистісно-орієнтованому підході до освіти, принципі систематичності та послідовності в освіті.

5. Результати навчання

Програмні компетентності навчання: спеціальні компетентності (05), програмні результати навчання(24):

- Здатність забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позаурочній діяльності; здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.

- Проводити профілактичні заходи, спрямовані на збереження та зміцнення власного здоров'я та здоров'я учнів; забезпечувати дотримання учнями вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- основні ознаки та причини хвороб і загрозливих для життя станів;
- ознаки клінічної та біологічної смерті;
- основи реанімації;
- основи надання допомоги при деяких патологічних станах (опіках, відмороженнях, ушкодженнях електричним струмом, хімічних опіках, синдромі тривалого стискання, отруєннях, переломах, кровотечах, травматичному шоку, пораненнях тощо) і раптових захворюваннях у звичайних умовах та в екстремальних ситуаціях;

- основи долікарської діагностики, класифікацію раптових захворювань (у тому числі епідемічних процесів) та патологічних станів.

- основні небезпечні та шкідливі фактори навколишнього середовища;
- методи оцінки та прогнозування небезпек;
- правові основи безпеки життєдіяльності та охорони праці в Україні;
- способи та засоби захисту людини від небезпек природного, техногенного характеру;
- особливості безпеки життєдіяльності в надзвичайних ситуаціях;
- стратегію і тактику безпечної життєдіяльності.

ВМІТИ:

- володіти навичками діагностики, класифікації раптових захворювань та патологічних станів (вимірювати температуру тіла, артеріальний тиск, визначати та оцінювати пульс, дихання тощо);
- володіти технікою надання долікарської допомоги при травмах, і кровотечах, утопленні, задусі, ураженнях різними хімічними і фізичними факторами (електричним струмом, високою/низькою температурою, радіацією) та при отруєннях;
- володіти технікою десмургії, транспортної іммобілізації та тимчасової зупинки кровотеч;
- користуватись доступними лікарськими препаратами;
- визначити небезпечні та шкідливі фактори виробничого, побутового та виробничого середовищ та знайти шляхи уникнення їхньої дії на організм людини;
- оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства;
- за різними ознаками (фізичними, хімічними, зовнішніми та ін.) розпізнавати явну та потенційну небезпеку та по можливості попереджувати вплив негативних наслідків різного характеру на свою життєдіяльність та навколишніх людей;
- забезпечувати свою соціальну безпеку та реагувати на прояви небезпек у різноманітних сферах людської діяльності
- грамотно опиратися на державні та міжнародні структури для забезпечення безпеки особистості та суспільства.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу
Освітня програма, спеціальність	Бакалавр, 014 Середня освіта (Фізика, інформатика) Бакалавр, 014 Середня освіта (Математика, інформатика)
Рік навчання/ рік викладання	2021-2022 н.р.
Семестр вивчення	1
нормативна/вибіркова	нормативна
Кількість кредитів ЄКТС	3
Загальний обсяг годин	90 год.
Кількість годин навчальних занять	30 год.
Лекційні заняття	12 год.
Практичні заняття	18 год.
Семінарські заняття	0 год.
Лабораторні заняття	0 год.
Самостійна та індивідуальна робота	60 год.
Форма підсумкового контролю	залік

7. Організація навчання

Навчальна програма дисципліни включає вивчення 9 тем, які висвітлюються в процесі лекцій і практичних занять.

Організація навчання передбачає цілеспрямовану самостійну роботу студентів, виконання практичних завдань аналітичного, узагальнюючого професійно спрямованого характеру.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Перша медична допомога в загрозованих для життя станах.

Тема 1. Перша медична допомога при пораненнях і травмах (4 год. лк., 4 год. практ. зан.).

Види ран. Основні ознаки ран. Перша медична допомога при пораненнях, послідовність її надання. Травми, їх класифікація, травматичний шок. Кровотечі, способи їх зупинки. Закриті та відкриті ушкодження тканин і органів. Перша медична допомога при травматичному токсикозі та послідовність її надання. Закриті та відкриті черепно-мозкові травми, перша медична допомога. Травми хребта та спинного мозку, перша медична допомога. Ушкодження грудної клітки їх види, ознаки, перша медична допомога. Ушкодження органів черевної порожнини, перша медична допомога.

Тема 2. Перша медична допомога при впливі на організм високих та низьких температур, електричного струму (2 год. лк., 2 год. практ. зан.).

Загальна характеристика опіків. Класифікація та тяжкість опіків. Опікова хвороба. Перша медична допомога при опіках різних видів і ступенів. Поняття про відмороження та замерзання, перша медична допомога. Електротравма, ураження блискавкою, перша медична допомога.

Тема 3. Основні захворювання внутрішніх органів, невідкладні стани при них, перша медична допомога (4 год. лк., 2 год. практ. зан.). Основні захворювання органів травлення, органів серцево-судинної системи, органів дихальної системи, які потребують невідкладної допомоги. Поняття про реанімацію. Термінальні стани. Методи проведення реанімації.

Змістовий модуль 2. Безпека життєдіяльності.

Тема 1. Правові та організаційні основи безпеки життєдіяльності (2 год. лк.).

Безпека людини та суспільства. Основні терміни та визначення в курсі безпеки життєдіяльності. Методологічні основи безпеки життєдіяльності. Системний підхід у безпеці життєдіяльності. Види небезпек. Класифікація НС. Класифікація шкідливих та небезпечних чинників, що супроводжують освітній процес, трудову діяльність та діяльність у побуті.

Конституційні засади безпеки життєдіяльності в Україні. Законодавчі основи безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки та охорони праці, інші нормативно-правові акти.

Тема 2. Безпека людини у життєвому середовищі. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії (2 год. практ. зан.).

Характеристика природних небезпечних процесів і явищ. Вражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та дії на людей та навколишнє середовище. Біологічні небезпеки. Вражаючі фактори біологічної дії. Правила поведінки у разі виникнення природних небезпек.

Тема 3. Техногенні небезпеки, їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу (2 год. практ. зан.).

Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. Класифікація, номенклатура і одиниці виміру вражаючих факторів фізичної та хімічної дії джерел техногенних небезпек.

Джерела, особливості і класифікація електромагнітних полів. Характеристики та нормування електромагнітних випромінювань. Прилади та методи контролю. Захист від електромагнітних випромінювань і полів.

Джерела радіації їх класифікація та одиниці вимірювання. Механізм дії іонізуючих випромінювань організму. Методи та засоби захисту від іонізуючого випромінювання. Захист приміщень від проникнення радіоактивних речовин.

Класифікація небезпечних хімічних речовин. Особливості забруднення місцевості, води, продовольства у разі виникнення аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Захист у разі виникнення хімічної небезпеки.

Тема 4. Пожежна безпека та протипожежна профілактика (2 год. практ. зан.).

Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки в побуті та на виробництві. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Первинні засоби пожежогасіння. Дії у разі виникнення пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки в установах, закладах освіти. Вивчення питань пожежної безпеки здобувачами освіти та працівниками.

Тема 5. Соціальні та соціально-політичні небезпеки, особливості дій людини у разі їх проявів (2 год. практ. зан.).

Соціальні, соціально-політичні небезпеки. Тероризм. Захист від терористичних дій. Вплив інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства. Зростання злочинності як фактор небезпеки. Фактори, що підвищують імовірність наразитись на небезпеку. Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки. Захисні властивості людського організму.

Тема 6. Організація забезпечення безпеки життєдіяльності та охорони праці в установі, організації (2 год. практ. зан.).

Принципи організації та види навчання з питань безпеки життєдіяльності, охорони праці. Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів. Інструктажі з безпеки життєдіяльності, питань охорони праці для здобувачів освіти. Навчання з питань охорони праці посадових осіб. Мета та завдання профілактики нещасних випадків. Основні причини виробничих травм. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.

Рекомендована література

Основна:

1. Безпека життєдіяльності (теоретичні основи) : Навч. посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, О. Г. Чорна. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 276 с.
2. Безпека життєдіяльності та охорона праці (практичний курс). : навч. посіб. - Вид. 2-е, стер. – Кам'янець-Подільський : Друк-Сервіс, 2013. - 135 с.
3. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навчально-методичний посібник. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Білик Р.М., Панчук О.П., Поведа Т.П., Чорна О.Г. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-сервіс», 2017. – 116 с.
4. Безпека життєдіяльності та цивільний захист і методика їх навчання : Навч. посібник / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, Р. М. Білик, О. Г. Чорна, У. І. Недільська. – Кам'янець-Подільський: ТОВ : «Друк-Сервіс», 2013. – 244 с.
5. Валецька Р.О. Основи медичних знань. Підручник. «Волинська книга», Луцьк 2007. - 378 с.
6. Головка О.Ф., Плахтій П.Д., Головка В.О. Невідкладна само- і взаємодопомога при загрозливих для життя станах : Навчально-методичний посіб. - Кам'янець-Подільський : КПДУ, ІВВ, 2004. - 75 с.
7. Діагностика і лікування невідкладних станів у клініці внутрішніх хвороб: Посібник / А. В. Епішин, Л. П. Бондар, Б. Г. Бугай та ін.; за заг. ред. А. В. Епішина. - Тернопіль: Терноп. мед. ін-т ім. І. Я. Горбачевського, 1996.-143с.
8. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. 3-є вид. / За ред. Є. П. Желібо. – К.: Каравела, 2004. – 328 с.
9. Концепція медичної освіти педагогічних працівників. Міністерство освіти і науки України. Науково-методичний центр вищої освіти МОН України. Науково-методична комісія з питань культури здоров'я відділення вищої освіти Науково-мегодинної ради МОН України. - К., 2001. - 10 с.
10. Коцур Н.І. Основи педіатрії і гігієни дітей раннього та дошкільного віку: Навч. посібник.. Чернівці: Книги – ХХІ, 2004. 576 с.
11. Медико-біологічні основи валеології : навч. посіб. / Під ред. П.Д.Плахтія. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. держ. ун-т ; 2000. 408 с.
12. Поведа Т.П. Безпека життєдіяльності (змістовий модуль/скорочений курс). Навчально-методичний посібник / Т.П. Поведа, О.Г. Чорна. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-сервіс», 2018. – 70 с.
13. Поведа Т.П. Безпека життєдіяльності: матеріали для практичних занять, самостійної роботи, контролю: навчально-методичний посібник / Т.П. Поведа, О.Г. Чорна. – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-сервіс», 2015. – 162 с.
14. Основи медичних знань : навч. посіб. / О.Ф. Головка, П.Д. Плахтій, В.О. Головка. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2006. 291 с.
15. Основы медицинских знаний / Под ред. Ю.С.Тарасова. – В 2-х томах. – Самара, 1996.-175 с.

Додаткова:

1. Петрик О. І. Медична допомога при травмах. - Світ, 1992.
2. Петрик О. І., Валецька Р. О. Перша медична допомога при дорожньо-транспортних пригодах: Навч.-метод. посіб. -Луцьк: РВ «Вежа»

Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000.

3. Петрик О.І. Долікарська медична допомога при травмах та нещасних випадках: Навчальний посібник. - К.: Вища школа, 1995.

4. Пістун І.П. Практикум з безпеки життєдіяльності. – Львів, 2000. – 112 с.

5. Плахтій П.Д., Мендерецький В.В. та ін. Безпека життєдіяльності: навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: «Медобори», 2003. – 304 с.

6. Плахтій П.Д., Мендерецький В.В., та ін. Безпека життєдіяльності: Навч. Посіб. – Кам'янець-Подільський: «Медобори», 2003. – 304 с.

7. Скрипниченко В.П. Хірургія: Підручник. - К.: Вища школа, 1994.

8. Страшко С. В., Кривич І. П., Левицька Л. М., Чорненко В. Д., Флоренсова К. М. Інфекційні хвороби, що набули соціального значення. - К.: Освіта України, 2006. - 55 с.

9. Цибуляк Г. Н. Лечение тяжелых и сочетанных повреждений: Руководство для врачей. - СПб.: Гиппократ, 1995.

10. Ярошевська В.М. та ін. Словник термінів і понять з безпеки життєдіяльності. – К.: НМЦ, 2004. – 255 с.

11. Яремко З.М. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. –320 с.

8. Вимоги до оцінювання

Оцінювання. Поточне оцінювання здійснюється на підставі якісного аналізу теоретичних знань здобувача вищої освіти, виконання студентом практичних завдань та самостійної роботи. Враховується рівень сформованості програмних компетентностей навчання, що містяться в ОПП.

Кількісне оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (100 балів)					Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів)		Змістовий модуль 2 (40 балів)			100
Поточний контроль	МКР	Поточний контроль	Сам. робота	МКР	
30	30	20	5	15	

Під час вивчення курсу доцільним є використання комп'ютера або телевізора для перегляду відеоматеріалів.

9. Політика курсу

Поточний контроль

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях – 12.

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульні контрольні роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше, ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За

відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 1 бал.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непередготовленістю або недостатньою передготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Самостійна робота

Змістовий модуль 1. Перша медична допомога в загрозованих для життя станах.

Контроль за самостійною роботою здійснює лектор на практичних заняттях, консультаціях. Студенти для виконання завдань самостійної роботи можуть заводити окремий зошит.

Тема 1. Перша медична допомога при пораненнях і травмах

Підготуватись до виконання практичних завдань:

1. Написати доповідь на тему «Основні види травм в сільському господарстві»
2. Провести порівняльну характеристику понять асептики та антисептики.

Тема 2. Перша медична допомога при впливі на організм високих та низьких температур, електричного струму

Підготуватись до виконання практичних завдань:

1. Провести диференційну діагностику теплового і сонячного ударів та переохолодження і відмороження.

Тема 3. Основні захворювання внутрішніх органів, невідкладні стани при них, перша медична допомога

Підготуватись до виконання практичних завдань:

1. Проаналізувати «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця» згідно Наказу Міністерства охорони здоров'я України 16.06.2014 № 398.
2. Наведення переліку медичних засобів для надання першої допомоги і описування їх призначення.

Змістовий модуль 2. Безпека життєдіяльності.

Питання самостійної роботи з тем змістового модуля включені до завдань практичних занять. Також студенти виконують індивідуальні навчальні завдання у відповідності до рекомендованих тем. Результати роботи представляють на консультаціях. Робота може носити творчий характер (стінгазета, реклама, плакат,

презентація, виступ), яку можна презентувати для студентів групи чи факультету з метою пропагування безпечної життєдіяльності.

Теми для індивідуальних завдань.

1. Стародавні та сучасні наукові погляди на людину як цілісну біоенергетичну систему.
2. Генно-модифікована продукція та білково-вітамінні концентрати: міфи і реальність.
3. Хімічні небезпеки в побутовій сфері.
4. Електрострум в побуті – джерело небезпеки.
5. Захист людини від терористів.
6. Режим воєнного стану: основні небезпеки для населення.
7. Порятунк від природних стихій: грози, смерчу, урагану, повені.
8. Небезпеки під час розважальних заходів.
9. Пожежонебезпечні властивості матеріалів і речовин.
10. Гранично допустимі концентрації небезпечних речовин.
11. Небезпека пожежі в багатоповерховому будинку.
12. Сучасні засоби активного захисту людини.
13. Транспортні небезпеки.
14. Небезпеки людського житла (будинку, гуртожитку).
15. Вимоги безпеки до місця і режиму праці майбутньої професії.
16. Пестициди та їх роль в створенні небезпеки продуктів харчування.
17. Екологічна безпека.
18. Вплив розвитку цивілізації на рівень безпеки людини.
19. Причини виникнення пожеж. Пожежного захист на виробництві та у побуті.
20. Наслідки діяльності терористичних організацій. Шляхи подолання тероризму.
21. Виживання людини в екстремальних ситуаціях.
22. Корупція та криміналізація суспільства.
23. Телефонний тероризм.
24. Інформаційні війни.
25. Світогляд і мораль – визначальні фактори безпеки людини.
26. Небезпеки у житті сучасного студента.
27. Характеристика основних потенційних джерел надзвичайних ситуацій у світі та на території України.
28. Методи протидії залученню до тютюнопаління, вживання алкоголю та наркотиків та їх ефективність.
29. Перелік харчових добавок (індекси), які містяться у продуктах харчування. Оцінка ступеня їх безпечності.
30. Теорії натовпу.

Модульна контрольна робота

МКР передбачає теоретичні питання з дисципліни.

Мета її написання – виявити знання і вміння з дисципліни, рівень професійного мислення майбутніх спеціалістів, сформованість у них професійно-ціннісних орієнтацій, індивідуальний педагогічний стиль, творчість і самостійність у виконанні.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. Позитивну

оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється в 1 бал.

Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Залік

Якщо студент виконав всі завдання практичних занять, звітував на консультаціях чи заняттях про результати самостійної роботи, то він одержує залік. До індивідуального навчального плану студента результати підсумкового контролю у формі заліку заносяться за умови, якщо студент не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю та його рейтингова оцінка є більшою або рівною 60 балів.

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком навчального процесу.

Вивчення дисципліни передбачає академічну доброчесність студента, вміння бути самостійним, незалежним, креативним при виконанні самостійних завдань.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)	25		
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)			